

متن یادداشت تفاهم متبادله در «وای ریور» (Wye River) به تاریخ ۲۳ اکتبر ۱۹۹۸

منظور از امضای این یادداشت تفاهم، ایجاد تسهیلاتی در جهت اجرای «توافقنامه موقت» امضا شده در ۲۸ سپتامبر ۱۹۹۵، راجع به کرانه باختری رود اردن و نوار غزه و نیز بقیه توافقنامه‌های مربوط به آن است. از جمله: یادداشت رسمی مورخ ۱۷ ژانویه ۱۹۹۷ (که از این پس «توافقنامه‌های مقدماتی» نامیده می‌شود)؛ مربوط به مسئولیت متقابل اسرائیلی‌ها و فلسطینی‌ها در اجرای موثر تعهداتشان و همچنین دیگر توافقنامه‌هایی که به موارد تغییر مکان یگانهای نظامی و امور امنیتی مربوط می‌شود.

یکم - تغییر مکان یگانهای نظامی

الف - مرحله یکم و دوم تغییر مکان

۱- متعاقب امضای توافقنامه موقت و توافقنامه‌های بعدی، طرف اسرائیلی در اجرای مراحل یکم و دوم تغییر مکان یگانهای نظامی خود، ۱۳ درصد از اراضی ناحیه C را در اختیار طرف فلسطینی قرار خواهد داد، تا ۱ درصد از آن به ناحیه A و ۱۲ درصد به ناحیه B ملحق شود.

طرف فلسطینی اعلام کرده است که حدود ۳ درصد از اراضی ناحیه B را به فضای سبز

و استفاده در جهت حفظ ذخایر طبیعی اختصاص خواهد داد. طرف فلسطینی ضمناً اعلام کرده است: اقدامات خود در نواحی الحاقی را با استانداردهای علمی پذیرفته شده تطبیق خواهد داد و در وضعیت منطقه، حتی بدون لطمه زدن به حقوق مردم ساکن در آن - که شامل اعراب بدوی هم می شود - تغییری نخواهد داد. با توجه به این که استانداردهای مورد نظر نیز اجازه هیچ ساخت و ساز جدیدی را در منطقه نمی دهد و بهتر است ساختمانها و جاده های موجود دست نخورده باقی بماند.

طرف اسرائیلی در فضاهای سبز و مکانهای مربوط به ذخایر طبیعی، پایگاههای خود را حفظ خواهد کرد تا بتواند به مسئولیت حفظ امنیت برای حمایت از اسرائیلی ها و مقابله با تهدیدهای تروریستی عمل کند.

در این مناطق، فعالیتها و تحرکات نیروهای پلیس فلسطینی، زمانی امکان اجرا می یابد که هماهنگ و تایید شده باشد و در این صورت، طرف اسرائیلی باید به تقاضاهای مربوطه فوراً پاسخ دهد.

۲- به عنوان بخشی از موضوع اجرای مراحل یکم و دوم، تغییر مکان یگانهای نظامی، ۴/۲ درصد از منطقه B جزء منطقه A می شود.

ب- مرحله سوم تغییر مکان یگانهای نظامی

عطف به مفاد «توافقنامه موقت» و نیز نامه های ارسالی از سوی کریستوفر [وزیر خارجه آمریکا] به دو طرف قضیه در تاریخ ۱۷ ژانویه ۱۹۹۷ در مورد مراحل بعدی تغییر مکان یگانهای نظامی، کمیته ای برای رسیدگی به مسئله تغییر مکان تشکیل خواهد شد و ایالات متحده آمریکا را به طور مرتب در جریان امر قرار خواهد داد.

دوم- امور امنیتی

طبق ضوابط مربوط به تدارکات امنیتی در «توافقنامه موقت»، طرف فلسطینی، پذیرفته که تمام توان خود را بکار گیرد تا مانع هر نوع اقدام تروریستی، جنایی و خصمانه ای شود که

علیه طرف اسرائیلی یا علیه جان و مال افرادی که در اختیار طرف اسرائیلی قرار دارند صورت بگیرد.

طرف اسرائیلی نیز متقابلاً پذیرفته که تمام توان خود را بکار گیرد تا مانع هر نوع اقدام تروریستی، جنایی و خصمانه ای شود که علیه طرف فلسطینی یا علیه جان و مال افرادی که در اختیار طرف فلسطینی قرار دارند صورت می گیرد. دو طرف، همچنین توافق کردند که علیه اخلاگران در قلمرو قضایی خود دست به اقدامات قانونی بزنند و نیز مانع اعمال تحریک آمیز هر سازمان یا گروه یا فرد علیه طرف دیگر شوند.

۱۶۷

هر دو طرف تأیید کردند که مبارزه علیه تروریسم و اعمال خشونتبار را (بر اساس مفاد ضمیمه اول توافقنامه موقت و یادداشت مربوطه) به عنوان منافع حیاتی خود تلقی می کنند. هر دو طرف، ضمناً تأیید کردند که: مبارزه با ترور و خشونت، باید چنان فراگیر باشد که همه عوامل - از تروریستها گرفته تا تشکیلات حامی تروریسم و نیز شرایط فراهم کننده حمایت از تروریسم - را شامل شود.

این امر باید مداوم و برای مدتی طولانی تثبیت شده باشد و طی آن به هیچ وجه در امر مبارزه با تروریستها و ساختار تشکیلاتیشان وقفه ای پدید نیاید. این وضع نیز به شرطی برقرار خواهد شد که دو طرف اسرائیلی و فلسطینی با یکدیگر همکاری کنند. یعنی هر دو طرف بطور مداوم در امر مبادله اطلاعات، دیدگاهها و نیز گزارش عملیات خود کوشا باشند.

در پی امضای «توافقنامه های مقدماتی» مقرر شد که اقدامات طرف فلسطینی برای اجرای وظایف خود در برقراری امنیت، همکاریهای امنیتی و سایر موارد نظیر آن، طبق مفاد برنامه زمان بندی شده که به عنوان ضمیمه این یادداشت تفاهم تلقی می شود، صورت بگیرد.

الف - اقدامات امنیتی

۱ - مبارزه با سازمانهای تروریستی و تحریم آنها

الف - طرف فلسطینی باید سیاست خود را در این مورد که تا چه حد تاب تحمل اعمال تروریستی و خشونتبار علیه هر دو طرف را خواهد داشت، عرضه کند.

ب- یک برنامه کاری که توسط طرف فلسطینی تدوین شده، با شراکت آمریکا فوراً به مرحله اجرا درمی آید تا اطمینان لازم برای یک مبارزه موثر و سازمان یافته علیه تشکیلات تروریستی و زیرمجموعه هایش پدید آید.

پ- علاوه بر همکاری امنیتی دوجانبه اسرائیل و فلسطین، یک کمیته مشترک آمریکایی- فلسطینی نیز هر دو هفته یک بار تشکیل جلسه خواهد داد تا به بررسی اقداماتی بپردازد که برای حذف گروههای تروریستی، براندازی تشکیلات مشوق و حامی فعالیتها و تامین کنندگان تدارکات و نیازهای مالی تروریستها صورت می گیرد. در این جلسات، طرف فلسطینی، مقامهای آمریکایی را به طور کامل از مواردی مطلع خواهد کرد که برای از میان برداشتن تمام تشکیلات (یا آن بخش از تشکیلات) نظامی تروریستی یا اعمال خشونت آمیز و نیز حذف ساختار حمایتی آنها و اقداماتی که برای بازداشتشان از اقدامات تروریستی در قلمرو قضایی خود، صورت گرفته است.

ت- طرف فلسطینی به دستگیری افراد خاصی که مظنون به اعمال خشونت آمیز و ترور هستند اقدام خواهد کرد تا از آنها تحقیقات بیشتری صورت گیرد و نیز به پیگرد و مجازات همه افرادی خواهد پرداخت که به هر نحو در ترور و اعمال خشونت آمیز شرکت داشته اند.

ث- یک کمیته مشترک آمریکایی- فلسطینی تشکیل خواهد شد تا در جلسات خود به بررسی و پردازش اطلاعاتی بپردازند که تصمیم گیریهای مربوط به پیگرد، مجازات و سایر اقدامات قانونی در مورد افراد مظنون به تشویق یا دخالت در اعمال تروریستی و خشونتبار را شامل می شود.

۲- ممنوعیت تسلیحات غیرقانونی

الف- طرف فلسطینی اطمینان خواهد داد که به اقدامات موثری در چارچوب قانونی و منطبق با «توافقنامه های مقدماتی» دست خواهد زد تا هر گونه واردات، ساخت، فروش، خرید، یا مالکیت غیرمجاز اسلحه گرم و مهمات، در قلمرو قضایی فلسطین، یک عمل مجرمانه تلقی شود.

ب- علاوه بر آن، طرف فلسطینی، برنامه‌ای را تدوین خواهد کرد که بر اساس آن با قدرت و قاطعیت، به صورتی مداوم بتواند اقدامات عملی برای جمع‌آوری و جابه‌جایی تسلیحات مزبور را منطبق با مفاد «توافقنامه‌های مقدماتی»، انجام دهد. ایالات متحده آمریکا نیز موافقت کرده که فلسطینی‌ها را در اجرای این برنامه یاری دهد.

پ- یک کمیته مشترک آمریکایی- فلسطینی- اسرائیلی تاسیس خواهد شد تا در زمینه جلوگیری از قاچاق اسلحه و سایر اقدامات غیرقانونی که باعث ورود تسلیحات و مواد انفجاری به قلمرو قضایی فلسطین می‌شود، کمک کند و همکاری طرفین را افزایش دهد.

۳- خودداری از تحریک مردم

الف- با عنایت به عرف بین‌المللی و عطف به ماده ۲۲ «توافقنامه موقت [مورخ ۲۸ سپتامبر ۱۹۹۵] و نیز یادداشت رسمی [مورخ ۱۷ ژانویه ۱۹۹۷]، طرف فلسطینی باید دستورالعملی صادر کند که در آن هر نوع اقدام در جهت تحریک مردم به خشونت و ترور، ممنوع اعلام گردد و نیز در آن روشی تعیین شود تا عملاً بتواند مانع از هرگونه بیان یا عمل منجر به خشونت و ترور شود. این دستورالعمل باید شبیه قوانین موجود اسرائیلی باشد که درباره ممانعت از اقدامات خشونت‌آمیز و تروریستی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

ب- یک کمیته مشترک آمریکایی- فلسطینی- اسرائیلی، طبق یک برنامه منظم تشکیل جلسه خواهد داد تا مواردی را که امکان ایجاد انگیزه برای اعمال خشونت‌آمیز و ترور دارد، مورد بررسی قرار دهد و نیز گزارشها و توصیه‌های لازم را در باب چگونگی جلوگیری از بروز چنین انگیزه‌هایی ارائه دهد. هر کدام از طرفهای اسرائیلی، فلسطینی و آمریکایی عضو کمیته مزبور، شامل یک متخصص ارتباطات، یک نماینده نیروی انتظامی، یک کارشناس آموزش و پرورش و یک نماینده ویژه منتخب دولت خواهد بود.

ب- همکاری امنیتی

دو طرف بر سر این مسئله توافق کردند که در جریان همکاری امنیتی میان خود بر روحیه شراکت تاکید داشته و علاوه بر آن، اقدامات زیر را نیز معمول دارند.

۱- همکاری دوجانبه

تاکید بر همکاری کامل امنیتی دو طرفه، که مداوم، همه جانبه و فراگیر باشد.

۲- همکاری قانونی

دو طرف به تبادل و تربیت کارشناسان امور قضایی و سایر همکاریها در این زمینه خواهند پرداخت.

۳- کمیته سه جانبه

علاوه بر کمیته دوجانبه اسرائیلی و فلسطینی برای همکاریهای امنیتی، یک کمیته سه جانبه متشکل از مقامهای عالیرتبه آمریکایی - فلسطینی - اسرائیلی، در صورت لزوم حداکثر دو هفته یک بار، تشکیل جلسه خواهد داد تا موارد تهدیدکننده امنیت را ارزیابی کند و ضمن آن با کوشش در راه از میان برداشتن موانع و محضورات موجود، باعث تقویت همکاری و هماهنگی امنیتی شده، به جستجوی راههایی بپردازد که می تواند برای مبارزه با ترور و سازمانهای تروریستی مفید باشد. این کمیته، همچنین به عنوان یک مرکز بررسی و شناخت حامیان خارجی ترورها عمل خواهد کرد.

در جلسات این کمیته، طرف فلسطینی باید اعضای کمیته را کاملاً در جریان نتایج حاصل از تحقیقات خود در مورد عوامل مشکوک به فعالیتهای تروریستی - چه بازداشت شده و چه شریک جرم - قرار دهد و اطلاعات خود را با دیگر اعضا مبادله کند.

این کمیته موظف است به طور منظم، گزارش گردش کارهای خود در مورد همکاریهای دوجانبه، نتایج جلسات و نیز پیشنهادهای مربوطه به رهبران دو طرف را اعلام کند.

ج- سایر موارد

۱- نیروی پلیس فلسطینی

الف- طبق توافقنامه های قبلی، طرف فلسطینی، فهرستی شامل ماموران پلیس خود را به طرف اسرائیلی ارائه خواهد کرد.

ب- اگر طرف فلسطینی برای نیروی پلیس خود نیاز به کمکهای فنی داشته باشد، ایالات متحده آمریکا آمادگی خود را برای اعطای کمکهای مورد نظر، یا به صورت تشریح مساعی با کمک کنندگان دیگر، اعلام کرده است.

پ- کمیته پیگیری و راهنمایی به عنوان بخشی از وظایف خود، مسئولیت پیگیری روند اجرای مقررات بند مزبور و آگاه کردن مقامات آمریکایی از خواسته های طرف فلسطینی را به عهده خواهد داشت.

۲- منشور سازمان آزادیبخش فلسطین (PLO)

کمیته اجرایی سازمان آزادیبخش فلسطین و شورای مرکزی فلسطین، مفاد نامه مورخ ۲۲ ژانویه ۱۹۹۸ را که از سوی یاسر عرفات (رییس سازمان آزادیبخش فلسطین) به پرزیدنت کلینتون نگاشته شده، مجدداً تایید می کند. این نامه به مسئله لغو آن دسته از اصول مندرج در منشور سازمان آزادیبخش فلسطین ارتباط دارد، که مغایر با مفاد نامه متبادله بین سازمان آزادیبخش و دولت اسرائیل (در روزهای ۹ و ۱۰ سپتامبر ۱۹۹۳) بوده است.

یاسر عرفات همراه با رییس شورای ملی فلسطین و نیز سخنگوی شورای فلسطینی ها، از اعضای شورای ملی فلسطین، شورای مرکزی، شورای فلسطینی ها و روسای ادارات فلسطینی برای شرکت در اجلاسی که در آن مورد خطاب پرزیدنت کلینتون قرار می گیرند. دعوت خواهند کرد. همچنین طی آن اجلاس حمایت خود را از روند صلح و تصمیمهای قبلی کمیته اجرایی و شورای مرکزی مجدداً مورد تایید قرار خواهند داد.

۳- حمایت‌های قانونی در موارد بزهکاری

علاوه بر شیوه‌های گوناگون برای مساعدت‌های قانونی در موارد بزهکاری، هر نوع درخواست برای بازداشت و انتقال افراد مظنون و متهم که منطبق با ماده دوم ضمیمه چهارم «توافقنامه موقت» باشد، طبق مکانیسم پیش‌بینی شده، به کمیته قانونی مشترک اسرائیلی و فلسطینی احاله می‌شود که این کمیته نیز بر مبنای قسمت F بند ۷ ماده دوم در ضمیمه ۴ «توافق موقت»، ظرف مدت ۱۲ هفته به آن پاسخ خواهد داد.

ضمناً هر دو طرف از آمریکا خواسته‌اند که در این میان هرچند یک بار به صورت منظم، گزارشی از اقداماتی که در مورد تقاضاهای فوق انجام گرفته، ارائه دهد.

۴- حقوق بشر و حاکمیت قانون

بر اساس بند یک ماده ۱۱ در ضمیمه اول «توافقنامه موقت» و بدون صرف‌نظر کردن از موارد مذکور در بند قبلی، پلیس فلسطینی با استفاده از قدرت و مسئولیت‌های مصرح خود، اجرای مفاد «یادداشت تفاهم» حاضر را با عطف به موازین بین‌المللی در باب حقوق بشر و حاکمیت قانون، بر عهده خواهد داشت و خواهد کوشید تا از افراد جامعه حمایت کرده، منزلت انسانی را پاس داشته و به کسی آزار نرساند.

سوم- کمیته‌های موقت و مسایل اقتصادی

۱- هر دو طرف اسرائیلی و فلسطینی مجدداً بر خواسته خود در توسعه همکاریها تأکید ورزیدند و ضمناً موافقت خود را برای پیشبرد اهداف اقتصادی در کرانه باختری و نوار غزه اعلام کردند. در همین زمینه، دو طرف، توافق کردند: همه کمیته‌های پیش‌بینی شده در «توافقنامه موقت» که راکد مانده است، فعال شود و به کار خود ادامه دهد. این کمیته‌ها عبارتند از: کمیته پیگیری و راهنمایی، کمیته مشترک اقتصادی، کمیته امور مدنی کمیته امور قانونی و کمیته همکاریهای ثابت.

۲- هر دو طرف اسرائیلی و فلسطینی در مورد ترتیبی که امکان می‌دهد بازگشایی

منطقه صنعتی غزه در موعد مقرر صورت گیرد، توافق کردند. آنها همچنین به امضای پروتکلی مبادرت کردند که ترتیب احداث و بهره‌برداری از یک فرودگاه بین‌المللی را در غزه - طی دوره اجرای توافقنامه موقت - مشخص می‌کند.

۳- بنا شد هر دو طرف، فوراً مذاکرات خود را درباره گذرگاه‌های امن از سر بگیرند. به این ترتیب که دوطرف در مورد گذرگاه جنوبی، تمام کوشش خود را بکار خواهند بست تا ظرف یک هفته بعد از عملیاتی شدن این «یادداشت تفاهم»، مفاد توافقنامه را به اجرا درآورند تا بهره‌برداری از گذرگاه جنوبی هر چه زودتر آغاز شود.

در مورد گذرگاه شمالی نیز مذاکرات مربوطه ادامه یابد تا هر چه سریعتر در مورد آن به توافقی دست یابند و بلافاصله، بهره‌برداری از گذرگاه را آغاز کنند.

۴- هر دو طرف اسرائیلی و فلسطینی معتقدند که بندر غزه برای توسعه اقتصاد فلسطین و نیز گسترش تجارت فلسطینی‌ها از اهمیت فراوانی برخوردار است. آنها خود را آماده خواهند کرد بدون معطلی به توافقنامه‌ای دست یابند تا بر اساس آن، قادر باشند اقدامات مربوط به احداث تأسیسات و اجرای عملیات بندری را منطبق بر توافقنامه‌های قبلی جامعه عمل ببوشانند.

کمیته اسرائیلی و فلسطینی، کار خود را به سرعت و با این هدف آغاز خواهد کرد که ظرف ۶۰ روز، پروتکلی تنظیم کند که بر اساس آن بتواند کارهای ساختمانی مربوط به بندر غزه را به اجرا درآورد.

۵- دو طرف، این طور تشخیص داده‌اند که مسایل قانونی حل نشده، اثر منفی بر روابط دو جامعه (فلسطینی - اسرائیلی) به جا گذاشته است. به همین جهت، هر دو طرف باید کوشش‌های خود را در «کمیته امور قانونی» سرعت ببخشند تا با توسل به موارد قانونی راهشگا بتوانند در کوتاهترین زمان، موفق به یافتن راه حل برای مسایل مربوطه شوند. در این مورد، طرف فلسطینی نسخه‌هایی از قوانین جاری خود را تهیه و در اختیار طرف اسرائیلی خواهد گذاشت.

۶- دو طرف اسرائیلی و فلسطینی، یک سلسله گفتگوی دوجانبه در باب مسایل

راهبردی اقتصادی برگزار خواهند کرد تا باعث اعتلای روابط اقتصادی خود شوند. برای این منظور آنها در بطن «کمیته مشترک اقتصادی» خود یک کمیته ویژه (Ad hoc) تشکیل خواهند داد که کمیته مزبور در باره چهار مورد زیر به بحث و بررسی خواهد پرداخت: (۱) مالیات بر مصرف که به دولت اسرائیل پرداخت می شود. (۲) همکاری در زمینه مبارزه با سرقت اتومبیل. (۳) اقدام در مورد عدم بازپرداخت وامهای دریافتی فلسطینی ها. (۴) تاثیر تعرفه های اسرائیلی به عنوان مانع امور تجارتي و بهره گیری از موارد مندرج در لیستهای A۱ و A۲.

کمیته ویژه، ظرف سه هفته بعد از آغاز اجرای مفاد این «یادداشت تفاهم» یک گزارش مقدماتی از اقدامات خود ارائه خواهد داد و نیز ظرف شش هفته، تصمیمها و توصیه هایی که جنبه اجرایی خواهد داشت، عرضه خواهد کرد.

۷- دو طرف در این مورد توافق دارند که کمکهای بین المللی، اهمیت فراوانی برای دوطرف در تسهیل اجرای توافقنامه های دوجانبه دارد.

دو طرف، این نکته را تشخیص داده اند که حمایت کمک دهندگان بین المللی برای توسعه اقتصادی کرانه باختری و نوار غزه واقعاً مورد نیاز است. هر دوطرف، ضمناً موافقت کرده اند که کوشش مشترکی را آغاز کنند تا کمک دهندگان بین المللی را به برگزاری یک کنفرانس وزیران قبل از پایان سال ۱۹۹۸ ترغیب نمایند و از این طریق بتوانند آنها را به افزایش سطح کمکهایشان متعهد کنند.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

چهارم- مذاکره بر سر وضعیت پایدار

دو طرف، بلافاصله مذاکرات خود را در باره وضعیت پایدار از سر خواهند گرفت و ضمن تشریک مساعی برای دستیابی به هدف مشترکشان، به سرعت پیش خواهند رفت تا بتوانند حداکثر قبل از چهارم ماه می ۱۹۹۹ به توافق مورد نظر دست یابند. این مذاکرات باید مداوم و بدون وقفه صورت پذیرد و ایالات متحده آمریکا نیز علاقه خود را برای تسهیل جریان مذاکرات اعلام کرده است.

پنجم - اقدامات یکجانبه

با تشخیص این که باید فضای مطلوب برای انجام مذاکرات ایجاد شود، هیچ یک از طرفین، پیشقدم یا مرتکب اقدامی نخواهند شد که وضعیت کرانه باختری و نوار غزه را از آنچه در «توافقنامه موقت» ترسیم شده، تغییر دهد.

این «یادداشت تفاهم» ظرف ده روز از تاریخ امضای آن باید به مرحله اجرا درآید. در مورد اجرای مفاد آن نیز یک جدول زمانی تدوین شده که در پیوست «یادداشت تفاهم» قرار دارد.

روز ۲۳ ماه اکتبر ۱۹۹۸ در شهر واشینگتن دی سی به امضا رسید.

- به نمایندگی از طرف دولت اسرائیل :

بنیامین نتانیاهو

- به نمایندگی از طرف سازمان آزادیبخش فلسطین :

- یاسر عرفات

- شاهد:

ویلیام کلینتون ، از ایالات متحده آمریکا .

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی